

til 3die Behandling, efter at vi have set Afstemningen her.

Oversfor Vædringsforslag udenfor Betænkningen under Nr. 2 kan jeg ikke Andet end glæde mig over, at det er kommet frem, det er jo i Birkeligheden de samme Hovedtanter, som ere komne frem i det Forslag, som ligger paa Thingets Bord fra det ærede Medlem fra Kolding og mig. Hovedtanken og Hovedspørgsmaalet er der, men jeg skal kun sige, at der mangler Noget, det vil jeg dog nok gjøre opmærksom paa. Med Hensyn til selve Højskolerne have vi lidt under en Mangel ved Forholdet, som det nu er. Det er nemlig den, at man bruger Attest fra Præsten for vedkommende Elevs Hæderlighed. Der er nu en hel Del Præster, som ikke synes om Højskolerne. Jeg kan for Resten slet ikke forstaa, hvorfor de ikke synes om Højskolerne, — det skal jeg ikke indlade mig paa — men de synes nu engang ikke om i det Mindste visse Højskoler, og derfor har man Exempler paa, at der er Præster, der ikke have villet give den Attest, fordi de ville ikke, at de maatte komme til den og den Højskole. Det er et Træk at lægge paa Vedkommende, at man, for at skaffe sig denne Præsteattest, maa gaa paa en anden Skole. Jeg haaber, at vi faae det Forhold ordnet dertil, at vi faae Præsten udelukket fra det og tager den samme Attest fra Sogneraadformanden. Thi naar han skal give Attest for Uformuenhed, kan han ligesaa godt som Præsten, for han kjender i Almindelighed Folk bedre end han, give Attest for den nødvendige Hæderlighed. Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvilken Skole Eleverne ville søge, mener jeg ogsaa, det bør staa i Loven, for at vi kunne blive fri for Noget, som man har holdt saa grumme bestemt paa, at det i Ansøgningerne skal opgives, hvilken Skole Eleverne ville paa. Thi hvad gjør det, hvilken Skole Eleverne ville paa? Det, som de, der skulle uddele Bidragene, skulle uddele efter, er den almindelige Værdigheds og Uformuenheds Attest, men naar de ville have at vide, hvilken Skole de skulle paa, ligger der noget Andet bagved. Det hjælper ikke, at det staa i Betænkningen, Betænkningen er glemt, inden vi komme hjem. Og derfor mener jeg, at det bør staa i Loven, at man ikke maa i sin Ansøgning skrive, hvilken Skole man vil paa. Endvidere mangler der Noget i dette Punkt angaaende de saataldte Blandingskoler, som nu ville voge op, hvor de ville have en Landbrugsafdeling og en Højskoleafdeling. I selve Forslaget om Landbohøjskolen ere de tagne i Betragtning, og det er sagt, at naar en Højskole har en Landbrugsafdeling,

kan den for denne Afdelings Vedkommende regnes til Landbrugsskole, men vi bør ogsaa i Bestemmelserne om Højskolerne have noget Tilsvarende. Endelig kommer jeg til Skolernes Anerkjendelse. Se, for Tiden er det jo saadan, at kun de Højskoler, som Ministeren anerkjender, kunne faae Understøttelse, og kun til de samme Stoler maa de Elever, som have Understøttelse, søge. Nu vide vi, at der for Tiden er en hel Del udelukkede Stoler, hvorfor de ere det, skal jeg ikke nu fordybe mig i. Nu er det altsaa dette, at disse Stoler kunne ikke optages, uden at Ministeren anerkjender dem — og der er jo flere af dem, som høre til vore allerbedste Højskoler — mener jeg, saa har man ladet det for Tiden gaa ud af sin Haand, og saa har man ikke opnaaet at faae disse Højskoler igjen indførte til den Understøttelse; det ville de Herrer komme til at gaa glip af. Jeg veed nu ikke, om der mulig er kommet en stiltiende Overenskomst i Stand om, at denne eller hin Skole skal optages; det kan jo saa hjælpe de enkelte til mulig at slippe op, men jeg har dog hørt, der skal være nogle, der endnu ere saa flemme, at selv de formaende Herrer ikke formaa at faae dem opførte. Hvorfor skal det nu gaa ud over disse? Burde vi ikke have Forholdet ordnet saaledes, at enhver Skole, som det danske Folk i Birkeligheden anerkjender derved, at det sender sine Sønner og Døttre til dem, bør nyde den lovmæssige Understøttelse. Endelig vil jeg kun sige, at jeg synes nu ganske vist ogsaa, at det er noget mærkeligt, at dette Forslag skal afgjøres ved denne Lov som hører under Indenrigsministeren, thi den Sum til Højskolerne er nu engang bleven en kultusministeriel Bevilling eller Udgift. Jeg veed nu ikke i Grunden, hvorfor den skal være det; jeg synes lige saa godt, den kunde være indenrigsministeriel, men nu er den det engang. Hvordan det Forhold kan ordnes, skal jeg ikke nærmere sige; mener den høitærede Minister der er nogle Mangler ved det, kommer man vel nok ud over det.

Jeg skal endnu blot saa omtale den ærede Kultusministers Udtalelser om Forslaget. Ved Siden af, at han i Grunden paa en velvillig Maade omtalte det, havde han dog en hel Mængde forskjellige Vædringer, han vilde have gjort. Jeg blev høist forundret ved det. Jeg troede allerede det var slaaet fast, og jeg vilde derfor i Birkeligheden have spurgt: Kan det ærede Flertal — tro de, at de tør være med til at forandre de engang fremsatte Vædringsforslag? Men nu hører jeg af den høitærede Kultusminister, at der er mange Ting, der maa ændres.